

MAI MULTE COMPLETURI DE 5 JUDECATORI LA ICCJ – Proiectul de management al judecatoarei Rodica Cosma pentru postul de vicepresedinte al ICCJ: „Majorarea numarului Completelor de 5 judecatori in materie penala, de la 2 la 4, cu stabilirea sedintelor in alte zile decat cele alocate Sectiei penale... Extinderea intalnirilor de unificare a practicii, prin participarea a 2 judecatori ICCJ la dezbaterile de la curtile de apel... Publicarea Culegerilor de jurisprudenta a fiecărei sectii ICCJ”

Scris de Valentin BUSUIOC | Data: 13.11.2022 12:25

Mai multe completuri de cinci judecatori la Inalta Curte de Casatie si Justitie, precum si diversificarea cailor de unificare a practicii judiciare – acestea sunt cele doua directii pe care se axeaza proiectul de management al **judecatoarei Rodica Cosma (foto) de la Sectia penala a Inaltei Curti de Casatie si Justitie**, care candideaza pentru un post de vicepresedinte al ICCJ. Cosma va sustine interviul cu Sectia pentru judecatori a CSM marti, 15 noiembrie 2022, de la ora 10:00.

Concret, Rodica Cosma propune sporirea de la doua la patru a numarului de completuri de 5 in materie penala, precum si stabilirea sedintelor de judecata in cazul acestora in alte zile decat cele alocate celorlalte completuri ale Sectiei penale. Nevoia izvoraste din faptul ca in 2020 a fost redus numarul completelor de 5 judecatori supremi – de la trei la doua.

In materie de unificare a jurisprudentei, judecatoarea Cosma propune mai multe directii:

- extinderea intalnirilor organizate la INM, prin participarea a doi magistrati ICCJ la dezbaterile profesionale din cadrul celor 15 curti de apel;
- la nivelul Sectiei penale a Inaltei Curti, atunci cand pentru aceeasi chestiune de drept, un complet pronunta o solutie diferita de cea pronuntata anterior de alt complet, sa se discute in plenul sectiei; daca nu se adopta o interpretare unitara, sa se apeleze la cele doua mecanisme, prevazute de lege, de unificare a practicii judiciare (recurs in interesul legii si hotarare prealabila pentru dezlegare de drept);
- publicarea Culegerilor de jurisprudenta a fiecărei sectii ICCJ;
- compartimentul pentru studiul si unificarea jurisprudentei sa aiba o atributie in plus, pe langa cea de semnalare a practicii divergente in interiorul sectiilor sau intre sectiile instantei supreme – respectiv: sintetizarea punctelor de vedere exprimate in literatura de specialitate cu privire la problemele de drept interpretate diferit, urmand ca acestea sa fie dezbatute in Plenul judecatorilor fiecărei sectii, pentru adoptarea unor solutii unitare sau pentru sesizarea completului de RIL ori de HP;
- initierea mai multor dezbateri la nivelul fiecărei sectii si al completelor de 5 judecatori, cu participarea magistratilor-asistenti, pentru identificarea dosarelor cu caracter repetitiv, astfel incat sa fie evitate solutii contradictorii.

Propuneri de modificare a legii

Proiectul de management al judecătoarei Rodica Cosma contine și propuneri de modificare a mai multor legi pentru reducerea încarcerării de dosare la ICCJ, prin transferul competenței către instanțele inferioare (în principal, curți de apel, dar și tribunale).

În primul rând, este vorba despre amendarea art. 42 (și nu numai) din Legea nr.302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, astfel încât instanțele competente să fie tribunalul, apoi curtea de apel, iar nu curtea de apel, apoi Înalta Curte.

În al doilea rând, Rodica Cosma susține modificarea art.40 din Legea nr.535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, în sensul de a se reveni la reglementarea anterioară Legii nr.58/2019, astfel încât prima instanță competentă să judece infracțiunile de terorism să fie curtea de apel, nu ICCJ. *„Jurisprudența a relevat faptul că aceste cauze nu prezintă un grad ridicat de complexitate, care să justifice o derogare de la competența generală a curților de apel”*, comentează Cosma.

În al treilea rând, în ceea ce privește completurile de HP-uri, judecătoarea pledează pentru schimbarea art.476 alin.6 din Codul de procedură penală și a art.520 alin.6 din Codul de procedură civilă, în sensul formării acestor completuri din toți judecătorii Secției penale, respectiv ai Secției civile (potrivit competenței fiecărei secții), iar nu din 8 judecători penalisti, respectiv 12 judecători non-penalisti. *„Corelativ, se impune și modificarea dispozițiilor art.473 alin.1 din Codul de procedură penală, respectiv ale art.516 alin.1 din Codul de procedură civilă, completul de recurs în interesul legii urmând a fi format din toți judecătorii secției în a cărei competență intra chestiunea de drept care a fost interpretată diferit de instanțele judecătorești, cu participarea a câte 2 judecători din cadrul celorlalte secții”*, adaugă Rodica Cosma.

Nu în ultimul rând, proiectul de management are în vedere continuarea procesului de digitalizare la nivelul ICCJ, preocuparea pentru respectarea termenelor de motivare a hotărârilor judecătorești, precum și angajarea mai multor persoane la Biroul de informare și relații publice, pentru a face față numărului crescând de solicitări primite de la presa și restul cetățenilor.

Redam principalul pasaj din proiectul judecătoarei Rodica Cosma:

„CAPITOLUL IV

Directille de acțiune pentru eficientizarea managementului Înaltei Curți de Casăție și Justiție și îmbunătățirea calității actului de justiție

A. Unificarea practicii judiciare. Identificarea de noi mecanisme și modalități de cunoaștere și aprofundare a jurisprudenței Înaltei Curți de Casăție și Justiție

Este unanim recunoscut faptul că existența unei jurisprudențe neunitare în una și aceeași materie subminează autoritatea instanțelor judecătorești și, în același timp, afectează grav securitatea raporturilor juridice.

În continuare, unul dintre principalele neajunsuri cu care se confruntă sistemul judiciar, cu consecințe directe asupra credibilității justiției, îl constituie existența cazurilor de practică judiciară neunitară pe anumite domenii de activitate.

Este de necontestat faptul că interpretarea și aplicarea unitară a legilor, de către instanțe, constituie premisa esențială pentru realizarea actului de justiție la parametrii de calitate și de eficiență care să asigure garantarea securității juridice a persoanelor și a bunurilor acestora. Activitatea de înfăptuire a justiției presupune interpretarea și aplicarea legilor de către instanțele judecătorești, în cauzele deduse judecării. Interpretând și aplicând legea, instanțele de judecată nu fac altceva decât să înfăptuiască justiția. Calitatea actului de înfăptuire a justiției depinde de interpretarea și aplicarea corectă a legii, într-un cadru unitar, care presupune existența unei practici judiciare unitare.

Tocmai de aceea, Înalta Curte de Casăție și Justiție, ca reprezentant al puterii judecătorești, a fost desemnată să asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii. Astfel, potrivit art.126 alin.3 din Constituția României, Înalta Curte de Casăție și Justiție asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către celelalte instanțe judecătorești, potrivit competenței sale.

În prezent, modalitățile prin care se asigură aplicarea unitară a legii sunt cele prevăzute de art.471 și art.475 din

Codul de procedura penala, Astfel, potrivit art.471 din Codul de procedura penala, procurorul general al Parchetului de pe langa Inalta Curte de Casatie si Justitie, din oficiu sau la cererea ministrului justitiei, colegiul de conducere al Inaltei Curti de Casatie si Justitie sau colegiile de conducere ale curtilor de apel, precum si Avocatul Poporului au indatorirea sa ceara Inaltei Curti de Casatie si Justitie sa se pronunte asupra chestiunilor de drept care au fost solutionate diferit de instantele judecatoresti. De asemenea, potrivit art.475 din Codul de procedura penala, daca, in cursul judecatii, un complet de judecata al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, al curtii de apel sau al tribunalului, investit cu solutionarea cauzei in ultima instanta, constatand ca exista o chestiune de drept, de a carei lamurire depinde solutionarea pe fond a cauzei respective si asupra careia Inalta Curte de Casatie si Justitie nu a statuat printr-o hotarare prealabila sau printr-un recurs in interesul legii si nici nu face obiectul unui recurs in interesul legii in curs de solutionare, va putea solicita Inaltei Curti de Casatie si Justitie sa pronunte o hotarare prin care sa se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizata,

Corelativ, in materie civila, mecanismul de unificare a practicii judiciare este reglementat de art.514 si art.519 din Codul de procedura civila.

Dispozitiile la care am facut referire anterior contureaza nu doar cadrul de exercitare si scopul celor doua mecanisme, dar exprima si conceptia legiuitorului referitoare la aceste mijloace procesuale a caror ratiune rezida in necesitatea formarii si mentinerii unei practici judiciare unitare.

Dar acestea nu sunt suficiente pentru a face fata instabilitatii si incoerentei legislative, modificarilor unor legi, la intervale scurte de timp, necorelarii actelor normative cu institutiile de drept fundamentale, adoptarii unor reglementari conjuncturale, elaborarii unor acte normative incomplete si contradictorii, toate acestea constituind vulnerabilitati grave ale sistemului judiciar. Exemplele enuntate pot continua cu reglementari incomplete, in majoritatea domeniilor de activitate, care influenteaza negativ activitatea de judecata.

Or, in sistemul nostru de drept, judecatorul nu creeaza dreptul, ci aplica legea, el nu poate refuza judecarea unei cauze pe motiv ca nu exista norma juridica aplicabila ori ca aceasta este confuza sau incompleta. Tocmai de aceea, Inalta Curte de Casatie si Justitie trebuie sa identifice si alte modalitati, pentru a preintampina pronuntarea unor hotarari diferite asupra unor chestiuni de drept identice.

In acest sens, apreciez ca, pe langa intalnirile organizate in acest scop la Institutul National al Magistraturii, se impune extinderea acestora prin participarea a doi judecatori ai Inaltei Curti de Casatie si Justitie la dezbaterile profesionale din cadrul celor 15 curti de apel.

Sarcina identificarii hotararilor judecatoresti prin care s-au dat interpretari diferite unor probleme de drept identice revine curtilor de apel, cu obligatia sintetizarii acestora si inaintarii lor catre judecatorii desemnati in calitate de puncte de contact la nivelul instantei supreme, pentru relatia cu curtile de apel, conform Ordinului emis de Presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie nr.118 din 2 mai 2022. Acest mecanism ar putea preintampina aparitia unei practici neunitare, ar conduce la diminuarea multiplelor sesizari ale Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, respectiv ale Completului pentru solutionarea recursului in interesul legii din cadrul Inaltei Curti de Casatie si Justitie, respinse ca fiind inadmisibile, in conditiile in care nu se identifica necesitatea interpretarii in abstracto a legii, ci se constata ca se solicita rezolvarea unor chestiuni ce tin de particularitatile cauzelor deduse judecatii,

Cu titlu exemplificativ, in materie penala, in anul 2020, au fost respinse, ca inadmisibile, 11 sesizari, in anul 2021, 12 sesizari, iar in anul 2022, pana la sfarsitul lunii septembrie, 12 sesizari, fiind admise doar 4. Inadmisibilitatea a fost motivata, in esenta, in sensul ca 'ratiunea sesizarii in vederea pronuntarii unei hotarari prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept nu este aceea ca Inalta Curte de Casatie si Justitie sa se substituie instantei de trimitere (...), adoptarea solutiilor reprezentand atributul exclusiv al judecatorului (...), intrucat hotararea prealabila trebuie sa fie pronuntata numai in interpretarea unei nonne de drept material, respectiv a unei norme de drept procesual, constituind o dezlegare de principiu a unei probleme de drept'.

Totodata, pentru a preintampina practica judiciara neunitara, la nivelul Sectiei penale a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, apreciez ca fiind oportun ca, atunci cand pentru aceeasi chestiune de drept, un complet pronunta o solutie diferita de cea pronuntata anterior de un alt complet, sa se discute in Plenul Sectiei, iar in masura in care nu se adopta o interpretare unitara, sa se apeleze la cele doua mecanisme, prevazute de lege, de unificare a practicii judiciare.

O alta modalitate identificata este aceea a publicarii Culegerilor de jurisprudenta a fiecărei sectii din cadrul

Inaltei Curti de Casatie si Justitie, cu implicarea larga a tuturor judecatorilor. Sintezele de practica judiciara vor trebui sa cuprinda decizii cu rezolvare de principiu, care sa ofere solutii la problemele de drept ridicate de instantele inferioare, in toate materiile.

Publicatiile ar putea fi editate semestrial, structurate pe principalele teme care au generat multiple controverse in practica judiciara, dar si ample dezbateri in literatura de specialitate. Editarea acestor culegeri, alaturi de Buletinul jurisprudentei si Buletinul casatiei, pot constitui modalitati reale de cunoastere a jurisprudentei Inaltei Curti de Casatie si Justitie si, implicit, pot contribui la unificarea jurisprudentei.

Compartimentul pentru studiul si unificarea jurisprudentei (creat prin Ordinul Presedintelui Inaltei Curti de Casatie si Justitie nr.20 din 28 ianuarie 2021) – pe langa mecanismul deja instituit, acela al semnalarilor practicii divergente in interiorul sectiilor sau intre sectiile instantei supreme – trebuie sa sintetizeze si punctele de vedere exprimate in literatura de specialitate cu privire la problemele de drept interpretate diferit, urmand ca acestea sa fie dezbateri in Plenul judecatorilor fiecarei sectii, in vederea adoptarii unor solutii unitare. In caz contrar, sa analizeze oportunitatea sesizarii Completului competent pentru solutionarea recursului in interesul legii sau a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Avand in vedere importanta deosebita a acestui compartiment, se impune marirea schemei de personal si cooptarea unor judecatori de la curtile de apel sau tribunale.

Initierea mai multor dezbateri la nivelul fiecarei sectii si al completelor de 5 judecatori, cu participarea magistratilor-asistenti. Identificarea dosarelor cu caracter repetitiv, in vederea evitarii pronuntarii unor solutii contradictorii.

Aceste dezbateri pot evita interpretarea diferita a legii de catre judecatorii Sectiei penale, respectiv ai completelor de 5 judecatori. Participarea magistratilor-asistenti este absolut necesara, in conditiile in care mare parte din hotararile pronuntate sunt motivate de catre acestia. De altfel, aceasta era practica sectiilor Inaltei Curti de Casatie si Justitie, schimbarea fiind generata de obligativitatea luarii masurilor necesare impiedicarii extinderii pandemiei.

B. Reconfigurarea competentei Inaltei Curti de Casatie si Justitie. Reducerea volumului de activitate. Activitatea Completelor de 5 judecatori

1. Reconfigurarea competentei Inaltei Curti de Casatie si Justitie. Reducerea volumului de activitate

Securitatea juridica reprezinta o manifestare a dreptului la securitate al individului, avand menirea de a-l proteja pe acesta de efectele negative ale dreptului.

Incertitudinea, ambiguitatea si imprevizibilitatea nu-si gasesc locul intr-un sistem guvernat de principiul preeminentei dreptului. Un sistem juridic (inteles atat ca norma abstracta, dar si din perspectiva formei concrete pe care aceasta o poate lua) are menirea de a asigura o reglementare sigura, stabila, clara, previzibila a raporturilor sociale.

Potrivit legii, sunt date in competenta Inaltei Curti de Casatie si Justitie si cauze care nu prezinta o complexitate deosebita, care sa impuna judecarea acestora de catre instanta suprema. In acest context, apreciez ca se impune modificarea dispozitiilor din Legea nr.302/2004 privind cooperarea judiciara internationala in materie penala (art.42 si urmatoarele), in sensul atribuirii competentei solutionarii acestor cauze in favoarea tribunalului, ca instanta de fond, respectiv curtii de apel, ca instanta de control judiciar.

Cauzele prezinta o complexitate redusa, care nu impune judecarea acestora, in prima instanta, de catre curtile de apel si, in control judiciar, de catre Inalta Curte de Casatie si Justitie, in complet de 3 judecatori. Modificarea competentei ar conduce la reducerea substantiala a volumului de activitate al instantei supreme, dar si la cresterea gradului de accesibilitate a justitiei, prin reducerea cheltuielilor justitiabililor si a timpului alocat deplasarii partilor si a avocatilor la sediile curtilor de apel, respectiv al Inaltei Curti de Casatie si Justitie.

Din punct de vedere statistic, situatia dosarelor inregistrate la Inalta Curte de Casatie si Justitie, in baza Legii nr.302/2004 privind cooperarea judiciara internationala in materie penala, in perioada 2020-2021, se prezinta astfel:

1. Dosare intrate in anul 2020

- **contestatii – cerere de transfer de procedura in materie penala – 3;**
- **contestatii – recunoasterea hotararilor penale sau a altor acte judiciare – 3;**
- **apeluri – recunoasterea hotararilor penale sau a altor acte judiciare – 138;**
- **contestatii – extradare pasiva= 34;**
- **contestatii – arestare provizorie in vederea extradarii – 149;**
- **contestatii – mandat european de arestare – 280;**

2. Dosare intrate in anul 2021

- **contestatii – cerere de transfer de procedura in materie penala – 1;**
- **contestatii – recunoasterea hotararilor penale sau a altor acte judiciare – 1;**
- **apeluri – recunoasterea hotararilor penale sau a altor acte judiciare – 126;**
- **contestatii – extradare pasiva – 34;**
- **contestatii – arestare provizorie in vederea extradarii – 168;**
- **contestatii – mandat european de arestare – 172.**

De asemenea, apreciez se impune modificarea dispozitiilor art.40 din Legea nr.535/2004 privind prevenirea si combaterea terorismului, in sensul de a se reveni la reglementarea anterioara Legii nr.58/2019 (n.r. astfel incat prima instanta competenta sa judece infractiunile de terorism sa fie curtea de apel, nu ICCJ.) Jurisprudenta a relevat faptul ca aceste cauze nu prezinta un grad ridicat de complexitate, care sa justifice o derogare de la competenta generala a curtilor de apel.

Prin mecanismul instituit de recursul in interesul legii, respectiv de pronuntarea unei hotarari prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, instanta suprema asigura interpretarea unitara a normelor care reglementeaza desfasurarea procesului penal, garantand, astfel, un proces echitabil.

In lumina acestor principii, avand in vedere rolul constitutional al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, prevazut de art.126 alin.3 din Constitutia Romaniei, de a asigura interpretarea si aplicarea unitara a legii de catre celelalte instante judecatoresti, dar si obligativitatea deciziilor pronuntate de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, pentru toate instantele, apreciez ca se impune modificarea dispozitiilor art.476 alin.6 din Codul de procedura penala si art.520 alin.6 din Codul de procedura civila, in sensul

formarii completului din toti judecatorii Sectiei penale, respectiv ai Sectiei civile, potrivit competentei fiecarei sectii, si nu din 8 judecatori, respectiv 12 judecatori. Corelativ, se impune si modificarea dispozitiilor art.473 alin.1 din Codul de procedura penala, respectiv ale art.516 alin.1 din Codul de procedura civila, completul de recurs in interesul legii urmand a fi format din toti judecatorii sectiei in a carei competenta intra chestiunea de drept care a fost interpretata diferit de instantele judecatoresti, cu participarea a cate 2 judecatori din cadrul celorlalte sectii.

2. Activitatea Completelor de 5 judecatori

Potrivit dispozitiilor art.32 alin.1 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciara, modificata si completata prin Legea nr.207/2018, la inceputul fiecarui an, la propunerea presedintelui sau a vicepresedintilor Inaltei Curti de Casatie si Justitie, Colegiul de conducere aproba numarul si compunerea completurilor de 5 judecatori.

Dispozitiile legale enuntate anterior sunt transpuse in art.42 alin.2 din Regulamentul privind organizarea si functionarea administrativa a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, luandu-se in considerare Decizia nr.685 din 7 noiembrie 2018 a Curtii Constitutionale a Romaniei, prin care s-a constatat existenta unui conflict juridic de natura constitutională între Parlamentul Romaniei, pe de o parte, si Inalta Curte de Casatie si Justitie, pe de alta parte, cu consecinte semnificative in ceea ce priveste numarul completelor, schimbarile privind compunerea acestora, prezidarea acestor complete, in sensul conducerii sedintelor de judecata de catre presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie, de unul dintre cei doi vicepresedinti sau de presedintii de sectie, atunci cand acestia fac parte din complet, respectiv prezidarea, prin rotatie, de catre fiecare judecator, in ordinea vechimii in magistratura. Colegiul de conducere al Inaltei Curti de Casatie si Justitie a stabilit, prin hotararile date, atributiile care incumba vicepresedintilor in coordonarea activitatii Completelor de 5 judecatori in materie penala si in alte materii decat cea penala,

Complexitatea deosebita a cauzelor in materie penala date in competenta Completelor de 5 judecatori, numarul semnificativ al dosarelor inregistrate, respectarea termenului rezonabil al procedurii, impun masuri administrative care sa asigure, pe de o parte, o repartizare aleatorie echilibrata, iar pe de alta parte, distribuirea judicioasa a atributiilor, in diferitele etape ale procedurii.

In acest context, se impune supunerea spre analiza Colegiului de conducere al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, in temeiul art.32 alin. 1 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciara, coroborat cu art.42 alin. 1 si 2 din Regulamentul privind organizarea si functionarea administrativa a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, majorarea numarului Completelor de 5 judecatori in materie penala, de la 2 la 4 complete, cu stabilirea sedintelor de judecata in alte zile decat cele alocate sedintelor din cadrul Sectiei penale. Mentionez ca, dupa data de 6 decembrie 2018 si in anul 2019, au functionat 3 Complete de 5 judecatori, numarul acestora fiind redus, incepand cu anul 2020, la 2 complete.

In cadrul Completelor de 5 judecatori isi desfasoara activitatea magistrati-asistenti si grefieri care fac parte din structura compartimentului intitulat Sectiile Unite, alaturi de personalul aferent Completului de recurs in interesul legii si Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Optimizarea activitatii Completelor de 5 judecatori impune, in masura in care schema de personal o permite, crearea unei structuri separate, care sa includa posturi de magistrat-asistent sef, magistrati-asistenti si personal auxiliar de specialitate, iar fiecarui Complet de 5 judecatori sa-i fie repartizat un anumit numar de magistrati-asistenti si grefieri, credndu-se un liant profesional consolidat, care s-a dovedit eficient si la nivelul Sectiei penale a Inaltei Curti de Casatie si Justitie.

Aceste propuneri implica, evident, o modificare a Regulamentului privind organizarea si functionarea administrative a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, care ar putea fi benefica pentru realizarea unui act de justitie de inalta calitate.

Se impune efectuarea demersurilor necesare pentru ocuparea postului de magistrat-asistent sef la Sectiile Unite, cu atributii in sfera Completelor de 5 judecatori, Completului pentru solutionarea recursului in interesul legii si Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Atat in ceea ce priveste activitatea sectiilor Inaltei Curti de Casatie si Justitie, cat si activitatea Completelor de 5 judecatori, apreciez ca fiind eficienta autonomia acestora, conducerea si coordonarea lor de catre presedintii de sectie, inclusiv prin repartizarea atributiilor corespunzatoare magistratilor-asistenti si personalului auxiliar, cu respectarea hotararilor Colegiului de conducere.

Vicepresedintele Inaltei Curti de Casatie trebuie sa asigure un dialog permanent si constructiv între sectiile instantei supreme, sa identifice modalitati care sa imbunatateasca gestionarea dosarelor, cu respectarea particularitatilor

fiecarei sectii, sa uniformizeze practica acolo unde este posibil.

C. Pregatirea profesionala a magistratilor-asistenti, a grefierilor si a celuilalt personal auxiliar de specialitate al Inaltei Curti de Casatie si Justitie

Avand in vedere importanta activitatii categoriilor de personal mentionate, in cresterea calitatii actului de justitie, progresul semnificativ realizat in directia asigurarii unei structuri constante, complet-magistrati-asistenti-grefieri, consider ca fiind benefica acordarea unei atentii sporite pregatirii profesionale, cu atat mai mult cu cat calitatea activitatii acestora, motivarile si intocmirea celorlalte lucrari in termen constituie un criteriu in procesul de evaluare si de avansare a magistratilor-asistenti in grad profesional.

In acest sens, s-ar impune organizarea unor intalniri periodice de pregatire profesionala, pe durata a cel putin un an de la data dobandirii functiei de magistrat-asistent la Inalta Curte de Casatie si Justitie, prin implicarea directa a prim-magistratului-asistent si a altor magistrati-asistenti cu experienta, informarea cu privire la procedurile judiciare specifice, la exigentele impuse de calitatea motivarii hotararilor, a in cheierilor si a redactarii celorlalte acte de procedura. Ulterior, se impun intalniri profesionale, periodice, cu toti magistratii-asistenti, inclusiv cu cei care intra in compunerea completurilor de 5 judecatori. In acelasi sens, pentru alocarea unui timp adecvat motivarii hotararilor judecatoaresti care revin magistratilor-asistenti, se impune organizarea unor intalniri profesionale periodice cu grefierii Inaltei Curti de Casatie si Justitie, cu atat mai mult cu cat parte din acestia provin de la Scoala Nationala de Grefieri, fara a avea o experienta practica, ci doar una pur teoretica.

Activitatea de redactare trebuie sa fie verificata permanent de judecatori, atat din punct de vedere al calitatii, cat si al respectarii termenelor, evitandu-se, astfel, sesizarea Inspectiei Judiciare.

De asemenea, in mod permanent, presedintele de sectie, prin magistrati-asistenti, prin grefieri, trebuie sa asigure o monitorizare constanta a activitatii profesionale a intregului personal, cu sesizarea presedintelui Inaltei Curti de Casatie si Justitie, a vicepresedintilor, privind deficientele constatate si luarea, de indata, a masurilor care se impun pentru remedierea acestora.

Se impune intocmirea periodica, de catre prim-magistratului-asistent, a unui plan de control privind activitatea administrativ-judiciara a magistratilor-asistenti din cadrul completelor de 5 judecatori, al Completului pentru solutionarea recursului in interesul legii si al Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

In acelasi sens, este necesara dezvoltarea altor aplicatii informatice care sa conduca la degrevarea magistratilor-asistenti de unele atributii, dar si la simplificarea unor sarcini ce revin grefierilor, precum si la facilitarea accesului la jurisprudenta fiecarei sectii, respectiv a accesului publicului la o serie de date relevante ale instantei supreme.

La nivelul Inaltei Curti de Casatie, prin masurile adoptate de conducere, in contextul pandemiei de COVID-19, s-a realizat transformarea acesteia intr-o instanta digitala, adaptata ritmului evolutiilor tehnologice si sociale actuale. In iunie 2021, presedintele instantei supreme a aprobat Planul de digitalizare a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, la propunerea Grupului de lucru constituit la nivelul acestei instante, sub autoritatea presedintelui si sub coordonarea unuia dintre vicepresedinti. Conform Planului de digitalizare, instanta suprema a lansat in anul 2021 noul website al Inaltei Curti de Casatie si Justitie, care contine o platforma de servicii digitale (dosarul electronic, serviciul de comunicare electronica a actelor de procedura, biblioteca digitala, care include si noul motor de cautare a jurisprudentei). Incepand cu luna noiembrie 2021, partile si reprezentantii acestora au posibilitatea de a depune documente in format electronic la sectiile Inaltei Curti de Casatie si Justitie si Completurile de 5 judecatori, prin utilizarea 'Formularului de depunere a documentelor in format electronic' de pe website-ul instantei supreme. Prin intermediul Formularului, partile si reprezentantii acestora au posibilitatea de a solicita 'Comunicarea electronica a actelor de procedura (prin e-mail)'. De asemenea, incepand cu aceeaasi luna, persoanele interesate au posibilitatea de a depune la Inalta Curte de Casatie si Justitie, in format electronic, cererile si reclamatii Intemeiate pe dispozitiile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informatiile de interes public, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si petitiile intemeiate pe dispozitiile Ordonantei Guvernului nr. 27/2002 privind reglementarea activitatii de solutionare a petitiilor, cu modificarile si completarile ulterioare, prin utilizarea 'Formularului de depunere a cererilor privind informatiile de interes public, a reclamatiiilor si a petitiilor' de pe website-ul instantei supreme.

D. Impartialitate. Transparenta. Accesibilitate

Independenta justitiei nu este un privilegiu al judecatorilor, ci un beneficiu al cetatenilor, care au dreptul la o

procedura independenta, impartiala, echitabila. Este imperios necesar sa existe o transparenta a actului de justitie, iar informatiile solicitate de terti sa vina direct de la profesionisti, si nu prin intermediari, care inteleg, de multe ori, distorsionat procedura judiciara. Justitia trebuie sa asigure increderea celor carora li se adreseaza, magistratii fiind obligati la o conduita ireprosabila, fiind cei care construiesc si mentin, in permanenta, o imagine publica adecvata.

Independenta este o obligatie pentru fiecare judecator care va solutiona cauzele ce i-au fost repartizate exclusiv prin raportare la prevederile legale. Lipsa increderii partilor in actul de justitie, cauzata de comportamentul necorespunzator al celor abilitati sa-l infaptuiasca, este un prim pas catre slabirea autoritatii sistemului judiciar. Independenta judecatorului presupune capacitatea acestuia de a decide conform legii, fara nicio influenta externa, dar si respingerea factorilor care ar putea influenta sau ar putea crea aparenta unei influente. Independenta si impartialitatea sunt doua notiuni apropiate, dar nu identice. In timp ce independenta are in vedere factori externi, impartialitatea este o chestiune care tine de forul interior al judecatorului, de sentimentele, slabiciunile, pasiunile si prejudecatile acestuia. Independenta este o premisa a impartialitatii, intrucat un judecator care nu este independent nu poate fi impartial.

In ultimii ani, datorita exploziei tehnologice, care a facut posibila transmiterea informatiei in timp real, nu se poate face abstractie de influenta opiniei publice. In acest cadru, accesul la serviciile publice si facilitatile oferite de Inalta Curte de Casatie si Justitie (portalul instantei, dosarul electronic), corelate cu calitatea serviciilor oferite de compartimentele publice ale instantei supreme – Registratura, Arhiva, Biroul de informare si relatii publice – sunt de natura a asigura atat transparenta, cat si accesibilitate.

Atentie sporita trebuie acordata solutionarii cu celeritate a cererilor cu caracter administrativ, elaborarii comunicatelor de presa in timp util, cu un continut clar, coerent si sistematizat, cu respectarea prezumtii de nevinovatie, in cauzele penale in care nu au fost pronuntate hotarari definitive. Procedura judiciara presupune o interactiune permanenta intre justitiabili si personalul instantei, astfel incat se impune mentinerea unei conduite ireprosabile a judecatorilor si a magistratilor-asistenti in salile de sedinta, a grefierilor, a celuilalt personal conex, care trebuie sa manifeste receptivitate in indrumarea justitiabililor in salile de judecata, la diferite compartimente accesibile publicului. De altfel, modul de comunicare al instantei supreme a constituit o preocupare constanta, permanenta, cu scopul de a aduce la cunostinta publicului informatiile publice, dar si alte informatii privind activitatea instantei, stadiul diferitelor cauze, indiferent de natura acestora, cu privire la care au fost solicitate date.

Aceasta, in conditiile in care accesibilitatea actului de justitie presupune posibilitatea persoanelor interesate de a obtine, cu promptitudine, informatii despre activitatea instantei supreme, prin orice mijloace de comunicare.

Receptivitatea trebuie sa fie si mai mare, dat fiind faptul ca Inalta Curte de Casatie si Justitie are o competenta diferita de a celorlalte instante, unele cauze, de o complexitate deosebita, fiind date in competenta exclusiva a acesteia.

In acest context, apreciez ca se impun continuarea si consolidarea procesului de digitalizare a instantei, precum si ca organele sale de conducere sa manifeste receptivitate in identificarea factorilor care influenteaza acest management al schimbarii, sa gaseasca modalitati care sa permita implementarea diverselor programe, sa dea dovada de capacitate de adaptare continua.

Deosebit de relevanta este mentinerea unui climat socio-profesional corespunzator, promovarea increderii reciproce, in scopul desfasurarii unei bune activitati in cadrul Inaltei Curti de Casatie si Justitie,

In fine, o importanta deosebita o constituie redactarea in termen a hotararilor judecatoresti, pentru a permite justitiabililor, avocatilor, altor persoane interesate accesul la continutul considerentelor pe care s-au fundamentat solutiile pronuntate.

In materie penala, avand in vedere dispozitiile art.406 alin. 1 din Codul de procedura penala, judecatorii Inaltei Curti de Casatie si Justitie si magistratii-asistenti depun eforturi considerabile pentru motivarea si pronuntarea deciziei in acelasi timp, in cazurile in care se pronunta una dintre solutiile prevazute la art.396 si art.397 din Codul de procedura penala (n.r. rezolvarea actiunii penale, respectiv rezolvarea actiunii civile). Acelasi efort se depune si cu prilejul redactarii celorlalte hotarari judecatoresti, in vederea respectarii termenului prevazut de art.406 alin.3 din Codul de procedura penala (n.r. redactarea si semnarea hotararii).

Avand in vedere atributiile care ii revin vicepresedintelui Inaltei Curti de Casatie si Justitie, voi lua masurile necesare pentru a crea un climat profesional corespunzator pentru activitatea judecatorilor instantei supreme, a magistratilor-asistenti, a grefierilor si a personalului conex, asigurand transparenta deplina, cu consecinte directe

asupra imaginii publice a Inaltei Curti de Casatie si Justitie.

CAPITOLUL V

Intarirea dialogului interinstitutional. Comunicarea in interiorul sistemului judiciar, cu societatea civila si organizatiile mass-media

Desi Codul deontologic al judecatorilor si procurorilor impune acestora o anumita retinere si echilibru in ceea ce priveste manifestarile publice, comunicarea reprezinta un aspect esential al profesiei.

De calitatea relatiei de comunicare pe care judecatorul o stabileste cu partile, cu reprezentantii lor, precum si cu ceilalti participanti la procedura judiciara depinde chiar stabilirea adevarului judiciar si, in ultima instanta, infaptuirea actului de justitie.

Este imperios necesar sa acceptam ca necesitatea unei bune comunicari si interrelationari nu se restrange la microuniversul salii de judecata, ci influenteaza, in egala masura, relatia dintre sistemul judiciar, in ansamblul sau, si societatea civila sau publicul larg. Intr-o societate democratica, sistemul judiciar are, in mod esential, o dubla natura: da continut uneia dintre cele trei puteri de stat, dar constituie, in acelasi timp, un serviciu public, dedicat infaptuirii binelui public si apararii drepturilor cetatenilor. Puterea legislativa, executiva si judecatoreasca trebuie sa-si garanteze respectul reciproc si sa actioneze pentru cresterea increderii publice in sistemul judiciar si in statul de drept. Este esential ca functionarea sistemului judiciar sa fie transparenta, dar acest principiu trebuie sa fie corelat cu acela al ratiunii si al echilibrului, publicul avand dreptul fundamental de a fi informat asupra procedurilor judiciare, iar procesele sa nu fie judecate in presa, ci in salile de judecata, cu respectarea functiilor instituite de lege pentru toate partile implicate.

Pentru Inalta Curte de Casatie si Justitie, datorita rolului sau constitutional, dar si de instanta judecatoreasca de ultim grad, transparenta are, la randul sau, o natura dubla. Ea trebuie sa vizeze atat functionarea sistemului judiciar, in raport cu tertii, dar, in egala masura, presupune o buna relatie de comunicare in interiorul sistemului, cu toate celelalte instante judecatoresti.

Dintre cele trei puteri – executiva, legislativa, judecatoreasca –, puterea judecatoreasca este mai putin vizibila pentru cetateni, aceasta deoarece intervine cel mai putin in dezbaterile publice. Justitia, in ansamblul sau, poate fi necunoscuta si neinteleasa de publicul larg, mass-media, societatea civila, dar trebuie sa acceptam ca traim intr-un univers al comunicarii, in care activitatea institutiilor este supusa unor dezbateri publice permanente si in care opiniile critice sunt exprimate cu mai putina consideratie. Partile implicate in procedurile judiciare, avocatii sau alte persoane nu evita sa comenteze public asupra cauzelor aflate pe rol si a unor hotarari nedefinitive.

In ultimii ani, a existat o atentie crescuta a mass-mediei fata de actul de justitie, o adevarata avalansa de stiri pe toate canalele despre cauzele aflate pe rolul Inaltei Curti de Casatie si Justitie si al celorlalte instante. Au depasit, uneori, ca interes, stirile politice, stirile legate de criza economica. Foarte multe persoane publice, si nu numai, vorbesc deseori de anchete, stenograme etc., ceea ce reflecta, in mod evident, un interes crescut in ceea ce priveste procedurile judiciare. Atentia este concentrata, in mod deosebit, pe cauzele penale, dar, de multe ori, publicatiile sau stirile difuzate distorsioneaza realitatea.

Din punct de vedere al imaginii, niciun lucru nu este considerat indiscutabil, iar justitia nu poate evita aceasta tendinta. Fiecare pretinsa eroare va primi o atentie deosebita, cu eventuale consecinte daunatoare sistemului judiciar. De aceea, justitia nu trebuie sa se izoleze intr-un turn de fildes, judecatorii trebuie sa accepte ca nu pot evita interesul, din ce in ce mai mare, al mass-mediei si ca institutiile judiciare trebuie sa faca fata provocarilor cu privire la comunicare.

Transparenta este esentiala pentru functionarea eficienta a sistemului judiciar, deoarece ea asigura increderea si respectul publicului, dar, in acelasi timp, promoveaza o imagine pozitiva. Scopul comunicarii judiciare este si acela al sprijinirii rolului justitiei in cadrul societatii,

In acest cadru, Inalta Curte de Casatie si Justitie a dat dovada, in permanenta, de deschidere, de transparenta in ceea ce priveste activitatea instantei.

Potrivit legii, presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitie este reprezentantul instantei in relatiile interne si internationale, avand atributul de a stabili directiile generale de comunicare in spatiul public, pentru a asigura o transparenta deplina. Totodata, potrivit art.29 alin.1 lit.d) din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciara, Colegiul de conducere al Inaltei Curti de Casatie si Justitie are atributia de a organiza si supraveghea rezolvarea

petitiilor, in conditiile legii. De asemenea, potrivit Regulamentului privind organizarea si functionarea administrativa a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, vicepresedintii coordoneaza activitatea Cancelariei si asigura conducerea generala a Biroului de informare si relatii publice, conform repartizarii stabilite de presedinte.

In acest cadru, s-a procedat la publicarea hotararilor in format anonimizat, au fost intocmite comunicate de presa clare, de natura a nu distorsiona realitatea, a fost asigurat accesul cat mai larg al publicului la rapoartele de activitate, au fost organizate intalniri juridice cu reprezentanti ai celorlalte profesii juridice.

In continuare, pentru imbunatatirea comunicarii publice se impune: consolidarea Biroului de informare si relatii publice din cadrul Inaltei Curti de Casatie si Justitie, in sensul alocarii de resurse umane suplimentare, dat fiind numarul mare de cereri si petitii; amplificarea actiunilor de formare profesionala a personalului specializat in materia comunicarii si relatiilor publice; stabilirea unui circuit clar al cererilor si documentelor, precum si a unor bune practici in comunicarea Biroului de informare si relatii publice cu toate sectiile si compartimentele Inaltei Curti de Casatie si Justitie, pentru obtinerea si transmiterea rapida a unor informatii exacte, clare, concise; verificarea aplicarii Ghidului de bune practici in relatia sistemului judiciar cu mass-media, adoptat prin Hotararea nr.197 din 17 septembrie 2019 a Consiliului Superior al Magistraturii”.

[* Cititi aici intregul proiect de candidatura al Rodicai Cosma](#)